

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 20-21 квітня 2023 року)

Одеса -2023

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 20-21 квітня 2023 р.) 103 с.

Рецензенти:

Бойко Анжела Іванівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і політичних наук Черкаського державного технологічного університету

Халапсис Олексій Владиславович - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Аксьонова Віра Ігорівна, доктор філософських наук, професор кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін, Льотна академія Національного авіаційного університету

Сидорова А. О., студентка 621 гр., Льотна академія Національного авіаційного університету, факультет авіаційного менеджменту

ГУМАНІСТИЧНІ ОБРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ У КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Проблема філософського розуміння гуманістичних обривів європейського простору у контексті проблем соціалізації особистості під час ускладнення сучасного суспільства завжди привертала до себе увагу українських філософів, але в останні десятиліття її актуальність зростає ще більше у зв'язку з труднощами втілення у соціокультурний простір гуманістичних обривів. Осмислення змін соціокультурного простору в контексті громадських перспектив потребує від філософії змін її пріоритетів у бік гуманізації. Оскільки сучасне українське суспільство в умовах поглиблення глобалізаційних процесів поступово стає історичним суб'єктом, передова громадськість все більше наполягає на захисті традицій мультикультуралізму і толерантності. З метою відтворення громадянських властивостей патріотизму цивілізованого типу філософи, творчо використовують онтологему національного виховання [8]. Революційне становлення суверенної України на початку третього тисячоліття, особливо після «Революції на граніті» (1990р.), «Помаранчевої революції» (2004р.), «Революції гідності» (2013-2014рр.) використовує багатовіковий досвід як національно-визвольної боротьби, так і досягнення еволюційного формування української політичної нації. Це можливо лише в оновленій «Країні вільних людей», оскільки саме тут панує дух європейсько-орієнтованої громадської думки. Але наукові знання не гарантують ствердження гуманізму в глобальному масштабі.

Мета роботи. Дослідження якісних змін українського суспільства під впливом гуманістичних обривів європейського простору у філософсько-освітньому контексті. З цією метою необхідно визначити світоглядні основи національної ідентичності, оскільки для подальшого розуміння соціокультурних, морально-етичних та культурологічних ідеалів сучасного українського суспільства потрібно використання як філософських принципів онтології, аксіології, філософії освіти, так і культурології, що має теоретичне і практичне значення; а також комплексно розглянути взаємозв'язки філософсько-освітньої проблематики у гуманістичних обривах європейського простору.

Результати та обговорювання. Об'єкт дослідження визначає еволюцію процесу європейської цивілізації як феномену трансформації соціокультурної діяльності захисників громадсько - освітнього соціуму в Україні [8]. Предмет дослідження - метофізична рефлексія українського громадянського суспільства у процесі соціокультурного впливу на демократично-патріотичні, освітні та

правові зміни гуманістичних обривів європейського простору. Проведена експлікація поняття «соборності етносоціальних властивостей українського соціального буття», визначені підходи до носіїв «революціонізму українського соціуму» в аспекті софіологічних особливостей «кризового суспільства» у процесі подолання стереотипів націократизму та конфліктності. Основні координати нового дискурсу представлені поняттями з позиції «антропологізм» і «комунікативність», зміни європейського простору, «кризовий соціум», що визначає пізнання патріотично-софіологічних особливостей «громадської особи», «постмодернізаційної особистості»: йде поступове подолання стереотипів вульгарного соціологізму таким чином, щоб висвітлювалось соціально-філософське та культурологічне обґрунтування гуманістики національної спадщини, яка є основою особливостей розвитку ноосферної парадигми, сприяє становленню більш складної у громадському відношенні особистості та соціуму в новітніх соціокультурних умовах України незалежно від «гібридних» чи інших метаморфоз соціуму, оскільки закономірно відтворювався дух свободи [4].

Авторами проаналізовано: Кобзаревий проєкт «сім'ї великої, вільної, нової», розкриті постнекласичні символи української політичної нації, основи козакофільсько-кордоцентричного охоплення соціокультурної діяльності, також символ «Дон Кіхота» у площині моделі ренесансного гуманізму [7]; - за герменевтичним аналізом гіпертекстів (від П. Могили, Г. Сковороди, Т. Шевченка, П. Юркевича до М. Пирогова, К. Ушинського, А. Макаренка, В. Сухомлинського) визначено харизматичних осіб – символів які найяскравіше відображують дух самореферентних соціокультурних систем, тобто їх відношення до специфіки гуманістичного визначення тих носіїв громадської еволюції в Україні, які виражають суверенний дух європейської нації[5]; - актуалізовано особливості часу втілення української національної ідеї, а саме відображення індуктивно - ноосферних текстоно - віртуальних і темпоральних особливостей освітнього становлення аспектів Я-буття [6]; здійснено аналіз соціально-комунікативних змін національної дійсності в правовому та метакомунікативному контексті дискурсу гуманітаризації вільного громадянського суспільства, що обумовлює динаміку освітньо-професійної підготовки майбутніх фахівців авіаційної галузі на підґрунті єдності шляхетного духу Сходу і Заходу [1;2;3].

Висновки. Вітчизняні філософи, які відмовляються від стереотипів механічного монізму, критично сприймають постмодерні та інші наукові спроби релятивізації у парадигмальних спробах пошуку істини, зокрема її абсолютизації, а також провокування «науково-революційного хаосу» (Т. Кун) та «методологічного анархізму». Висвітлюючи емпірично вітчизняний досвід, потрібно знайти власний шлях до універсальної моделі визначення гуманістичних обривів європейського простору у філософсько-правовому контексті, наприклад, продовжуючи синтез ідеї ноосфери буття академіка В.І. Вернадського та втілення філософсько-освітніх сенсів демократичного патріотизму у душі екологічного імперативу.

Список використаних джерел

1. Аксьонова В.І. Морально-естетичні аспекти формування професійної культури курсантів в моделях вищого навчального закладу. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: Державний педагогічний університет імені В.К. Винниченка. Вип. 40. 2001. С. 188-196.
2. Аксьонова В.І. Етико-естетична культура, як складова професійної підготовки операторів особливо складних систем управління. *Філософія науки, техніки та архітектури. Постмодерний проект*. Кол. моногр. / За ред. д-ра філос. наук, проф. В. А. Рижка. Київ: Вид. Київ. ун-ту будівництва і архітектури, 2002. С. 181-187.
3. Аксьонова В. І. Актуалізація проблеми професійної культури в контексті філософії освіти. *Філософські пошуки*, Вип.. XXXVIII. Львів-Одеса: Центр Європи, 2008. С.146-156.
4. Аксьонова В. І. Культурна дифузія і акультурація в контексті розвитку комунікативної парадигми глобалізації та інформаційного суспільства. *Гілея: науковий вісник*. Зб. наук. пр. / Гол. ред. д. філос. н., проф. В.М. Вашкевич. Київ, 2012. Випуск 56 (№ 1). С. 256-264.
5. Аксьонова В. І. Антропологічні виміри комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття. Антропологічні виміри філософських досліджень. Зб. наук. пр. Дніпропетровськ, 2013. №3. С.7 – 13.
6. Аксьонова В.І. Парадигми філософії освіти. Український вимір. *Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції «Освіта та соціалізація особистості»*. Одеса - Дніпро, 2015. С.46-48.
7. Борінштейн Є.Р. Соціокультурна толерантність у сучасному українському суспільстві. *Глобальні проблеми сучасності у контексті історико-філософського знання*. Одеса: ДЗ «ПНПУ імені К.Д.Ушинського», 2016. С.13-27.
8. Борінштейн Є.Р. Молодіжна культура і субкультура як фактор соціокультурної модернізації і постмодернізації. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2005. №2(30). С. 18-24.

Арапакі Марина Володимирівна, викладач кафедри мовної підготовки,
Одеський державний університет внутрішніх справ

ПРОБЛЕМА РОЗУМІННЯ СОЦІАЛЬНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ СУСПІЛЬСТВА У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ МАРГІНАЛЬНОСТІ

Вступ. Аналізуючи культурну маргінальність як соціальне явище, зазначимо, що форма формується у соціальному просторі конкретного суспільства. В контексті даного дослідження під соціальним простором